Τεχνητή Νοημοσύνη και Βιβλιοθήκες

Συνέδριο ΕΕΒΕΠ 2026 22-24 Απριλίου 2026

Ελευθερία Κοσέογλου
Κεντρική Βιβλιοθήκη ΑΠΘ

The Novel Technologies Of Singapore's Library System

https://youtu.be/xOjOiIXO1P4?si=wNvsVn1hLMdbgdkV

Τεχνητή Νοημοσύνη: ορισμός & μηχανισμός πρόβλεψης

Ορισμός της ΤΝ

- Υπολογιστική Νοημοσύνη: Η ικανότητα ενός συστήματος να αναγνωρίζει μοτίβα σε τεράστιους όγκους δεδομένων και να εκτελεί εργασίες που παραδοσιακά απαιτούν ανθρώπινη γνωστική λειτουργία.

- Μάθηση από Δεδομένα: Η διαδικασία κατά την οποία η μηχανή «εκπαιδεύεται» σε δισεκατομμύρια κείμενα για να αφομοιώσει τη δομή του ανθρώπινου λόγου.

Από την απόλυτη απάντηση στην πιθανολογική πρόβλεψη

Χαρακτηριστικό	**Παραδοσιακή Πληροφορική (Deterministic)**	**Τεχνητή Νοημοσύνη (Probabilistic)**
Φύση Απάντησης	**Μοναδική & Προκαθορισμένη:** Βασίζεται σε αυστηρούς κανόνες και κώδικα (IF/THEN).	**Πιθανολογική & Στατιστική:** Βασίζεται στην πρόβλεψη της πιο πιθανής συνέχειας.
Μηχανισμός	Ανάκτηση σταθερής πληροφορίας από βάση δεδομένων.	Πρόβλεψη του επόμενου «token» (λέξης/φράσης) με βάση τα συμφραζόμενα.
Παράδειγμα	"Ποιος έγραψε την Οδύσσεια;" →Ταύτιση με το πεδίο «Συγγραφέας» στο metadata.	"Μια φορά κι έναν..→ Στατιστική επιλογή της λέξης «καιρό» ως την επικρατέστερη

Από την αναζήτηση στην αυτόνομη δράση: η διαδρομή προς τους AI Agents

1. Η Επανάσταση του «Transformer» (2017)

- **Πριν:** Οι υπολογιστές επεξεργάζονταν το κείμενο λέξη-προς-λέξη, με αποτέλεσμα να «ξεχνούν» γρήγορα το πλαίσιο (context) της πληροφορίας.
- **Η Αλλαγή:** Η Google δημοσιεύει την έρευνα *«Attention Is All You Need»*, εισάγοντας την αρχιτεκτονική Transformer.
- **Το Αποτέλεσμα:** Ο υπολογιστής πλέον «βλέπει» όλη την πρόταση ταυτόχρονα και εστιάζει στην ουσία της πληροφορίας.

2. Το Παράδοξο της Ιστορίας: Google vs OpenAI

- **Google:** Εφηύρε την τεχνολογία, αλλά την κράτησε σε εργαστηριακό επίπεδο λόγω ανησυχιών για τη φήμη της και το μοντέλο των διαφημίσεών της.
- **OpenAI:** Πήρε την εφεύρεση της Google, την εξέλιξε και την προσέφερε μαζικά μέσω του **ChatGPT**.
- **Η Ανταπόκριση:** Το ChatGPT έφτασε το 1 εκατομμύριο χρήστες σε μόλις 5 ημέρες, ενώ σήμερα (2026) εξυπηρετεί εκατοντάδες εκατομμύρια.

Η εξέλιξη της πληροφορίας

- Google: Οργάνωσε την αναζήτηση («Πού να ψάξω;»).
- Generative AI: Οργάνωσε την κατανόηση («Τι σημαίνει αυτό;»).
- AI Agents: Οργανώνουν την εκτέλεση («Κάν' το για μένα»).

Εφαρμογή στις Βιβλιοθήκες

Τομέας	Παραδοσιακή Λειτουργία (OPAC / LLM)	Νέα Εποχή: AI Agents (Action)
Αναζήτηση & Έρευνα	Ο χρήστης βρίσκει λίστα άρθρων και τα μελετά μόνος του.	Εκτέλεση: Ο Agent βρίσκει, διαβάζει, συνοψίζει και συντάσσει βιβλιογραφία (π.χ. APA).
Καταλογογράφηση	Χειροκίνητη εισαγωγή metadata και θεματικών επικεφαλίδων.	Αυτονομία: Ανάλυση αρχείων, πρόταση πεδίων (MARC21/Dublin Core) και αυτόματη διόρθωση σφαλμάτων.
Εξυπηρέτηση Χρήστη	Γενικές απαντήσεις βάσει λέξεων-κλειδιών.	Εξατομίκευση: Ο Agent «θυμάται» το ερευνητικό προφίλ και ενημερώνει προληπτικά για νέες δημοσιεύσεις.
Ροές Εργασίας	Χειροκίνητος έλεγχος διαθεσιμότητας και αιτήματα διαδανεισμού.	Αυτοματοποίηση: Αυτόνομη επικοινωνία μεταξύ βιβλιοθηκών, διαχείριση διαδανεισμού και παραγγελίες.
Πρόσβαση στη Γνώση	Στατική αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων (Internet/Database).	Συνομιλία (RAG): Μέσω της τεχνολογίας Retrieval-Augmented Generation (RAG), οι Agents μετατρέπουν τη στατική γνώση της βιβλιοθήκης σε ζωντανό διάλογο. Ο χρήστης δεν ψάχνει λέξεις-κλειδιά, αλλά "συνομιλεί" με τις συλλογές, παίρνοντας απαντήσεις που βασίζονται αποκλειστικά σε έγκυρες πηγές της βιβλιοθήκης και όχι σε τυχαία δεδομένα του internet

🌍 Όλα έχουν επιπτώσεις και αποτύπωμα

⚡ Ενέργεια 2024

415 TWh

1,5% παγκόσμιας κατανάλωσης

→ 945 TWh το 2030 (= ολόκληρη η Ιαπωνία)

💧 Νερό — GPT-3 μόνο

700.000 λίτρα

εξατμίστηκαν κατά την εκπαίδευση

→ 2025: έως 764 δισ. λίτρα παγκοσμίως

🌡️ CO_2 το 2025

32–79 εκατ. τόνοι

ισοδύναμο με τη Νέα Υόρκη

→ GPT-4 εκπαίδευση: 50 GWh ενέργεια

🚨 Το Πρόβλημα

- ✗ Μέχρι το 2030: 24–44 εκατ. τόνοι CO_2 ετησίως
- ✗ Ισοδύναμο με 5–10 εκατ. επιπλέον αυτοκίνητα
- ✗ Οι στόχοι net-zero γίνονται ανέφικτοι
- ✗ Τα chips (NVIDIA) παράγουν τεράστια ποσά ηλεκτρονικών αποβλήτων

✅ Οι Λύσεις

- ✓ Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για data centers
- ✓ Αποδοτικότερη ψύξη — μείωση νερού κατά 86%
- ✓ Σωστή τοποθεσία data centers (κοντά σε πράσινη ενέργεια)
- ✓ Μικρότερα, αποδοτικότερα μοντέλα (efficiency AI)

🌱 Κάθε ερώτηση που κάνουμε στο AI καταναλώνει ενέργεια & νερό —
το μέλλον εξαρτάται από τις επιλογές των εταιρειών ΚΑΙ από εμάς

Θα αντέξει; → Μόνο με αλλαγή κατεύθυνσης

Τεχνική Αρχιτεκτονική: Το «Agentic» Οικοσύστημα της Βιβλιοθήκης

Η Ανατομία του Συστήματος

- LLM (Ο «Εγκέφαλος»): Λειτουργεί ως η μονάδα επεξεργασίας φυσικής γλώσσας που κατανοεί το πρόθεμα (intent) του χρήστη και σχεδιάζει τη ροή εργασίας (π.χ. «Βρες το βιβλίο και αν δεν υπάρχει, προχώρα σε διαδανεισμό»).

- Tools / APIs (Τα «Χέρια»): Οι απαραίτητες διεπαφές (OPAC, WorldCat, Interlibrary Loan APIs) που επιτρέπουν στην ΤΝ να βγει έξω από το «chat» και να αλληλεπιδράσει με τα πραγματικά συστήματα της βιβλιοθήκης.

- RAG (Η «Επεκτεινόμενη Μνήμη»): Η διαδικασία Retrieval-Augmented Generation που διασφαλίζει ότι το σύστημα δεν «φαντάζεται» απαντήσεις, αλλά ανακτά πραγματικά metadata και πληροφορίες διαθεσιμότητας από έγκυρες εξωτερικές πηγές (βάσεις δεδομένων, αρχεία) και τα ενσωματώνει στην απάντηση.

- Agent Loop (Η «Λογική Εκτέλεσης»): Ο αυτόνομος κύκλος λήψης αποφάσεων: «Έλεγχος τοπικά -> Αν αποτύχει, αναζήτηση εξωτερικά -> Αν βρεθεί, αίτημα -> Ενημέρωση χρήστη».

Η πρόκληση του ψηφιακού μετασχηματισμού στις ελληνικές βιβλιοθήκες

1. Το Ανθρώπινο Δυναμικό: Μετάβαση σε ένα Νέο Παράδειγμα

- **Δημογραφικά & Εκπαίδευση:** Μεγάλο μέρος του προσωπικού (άνω των 45-50 ετών) έχει γαλουχηθεί σε περιβάλλοντα έντυπης και στατικής πληροφορίας.
- **Πολιτισμικά Εμπόδια:** Παρατηρούνται φαινόμενα τεχνοφοβίας, έλλειψη εξειδικευμένης επιμόρφωσης σε AI/Machine Learning και αντιλήψεις που διαχωρίζουν την τεχνολογία από το «παραδοσιακό» έργο της βιβλιοθήκης.
- **Η Πραγματικότητα:** Ο βιβλιοθηκονόμος δεν καλείται να κατασκευάσει τα εργαλεία, αλλά να τα «τιθασεύσει» για να ενισχύσει τον διαχρονικό του ρόλο: την αξιολόγηση πηγών και την υποστήριξη του ερευνητή.

2. Η Νέα Γενιά Χρηστών: Προσδοκίες & Συμπεριφορά

- **Ψηφιακά Εργαλεία:** Οι φοιτητές και νέοι ερευνητές χρησιμοποιούν καθημερινά εργαλεία AI (π.χ. ChatGPT) και αντλούν πληροφορίες από μη παραδοσιακά κανάλια (TikTok, Reddit).
- **Απαίτηση για Αμεσότητα:** Αναζητούν εξατομικευμένη πληροφόρηση που έρχεται σε αυτούς, χωρίς να απαιτείται πάντα η φυσική παρουσία στον χώρο της βιβλιοθήκης.

3. Το Παράδοξο της «Αόρατης» Πληροφορίας

«Η άμεση πρόσβαση στην πληροφορία δεν σημαίνει ότι η πληροφορία υπάρχει από μόνη της.»

- Όσο πιο απλή και «αόρατη» φαίνεται στον χρήστη η ανάκτηση μιας πληροφορίας, τόσο πιο σύνθετη και κρίσιμη υπήρξε η εργασία αυτών που την οργάνωσαν.
- Ο ρόλος του βιβλιοθηκονόμου στην εποχή της ΤΝ γίνεται πιο σημαντικός από ποτέ, καθώς η σωστή τεκμηρίωση και η οργάνωση των δεδομένων αποτελούν το θεμέλιο πάνω στο οποίο χτίζονται τα «έξυπνα» συστήματα.

Διαχρονικές λύσεις σε σύγχρονα προβλήματα

Η Κληρονομιά του Melvil Dewey (1876)

Ο Dewey δεν χρειαζόταν να γνωρίζει για "transformers" ή "LLMs" για να αντιμετωπίσει το ίδιο υπαρξιακό ερώτημα: **Πώς οργανώνεις τη γνώση όταν οι πηγές πολλαπλασιάζονται εκθετικά, αντιφάσκουν και υποβαθμίζονται ποιοτικά;**

Οι Βιβλιοθηκονομικές Απαντήσεις ως Θεμέλιο της ΤΝ

Οι λύσεις που δόθηκαν πριν από 150 χρόνια είναι οι ίδιες που απαιτούνται σήμερα για να λειτουργήσει μια αξιόπιστη Τεχνητή Νοημοσύνη:

- **Authority Control (Έλεγχος Καθιερωμένων Όρων):** Η απάντηση στο ερώτημα «ποια πηγή εμπιστεύεσαι;». Χωρίς έγκυρα σημεία αναφοράς, η ΤΝ οδηγείται σε παραισθήσεις.
- **Τυποποιημένα Μεταδεδομένα (Standardized Metadata):** Η δημιουργία μιας «κοινής γλώσσας» για όλους. Είναι η βάση για το indexing που επιτρέπει στα συστήματα RAG να εντοπίζουν την πληροφορία.
- **Διαχείριση Αμφισημιών:** Η επίλυση προβλημάτων ταυτοποίησης. Η ΤΝ χρειάζεται μοναδικά αναγνωριστικά (URIs, DOIs) για να μην συγχέει ανομοιογενείς πληροφορίες.

Old Wine in Half-Filled Bags: AI Has A Problem Librarians ...

Απαντάει αλλά από πού;

Από πού έρχονται όλα τα data ;

- Πώς χρησιμοποιεί AI τα «δικά» μου δεδομένα μου ;
- Προκύπτουν θέματα προσωπικών δεδομένων ;
- Μπορώ να προφυλάξω τα δεδομένα μου;

Η απάντηση δεν είναι ίδια για κάθε ξεχωριστό AI εργαλείο, το βέβαιο είναι ότι αντλούν τα δεδομένα εκπαίδευσής τους από **πολλές πηγές** και οι περισσότερες εταιρείες δεν κοινοποιούν πολλές λεπτομέρειες σχετικά με το από πού ή με ποιον τρόπο συλλέγουν δεδομένα.

Από πού μαθαίνει η Τεχνητή Νοημοσύνη

Όλα τα μοντέλα εκπαιδεύονται σε τεράστιες ποσότητες κειμένου από το διαδίκτυο

01 Δημόσιο Διαδίκτυο Δισεκατομμύρια ιστοσελίδες, άρθρα blogs, forums Wiki

02 Βιβλία και άρθρα, εκατομμύρια βιβλία και επιστημονικά άρθρα-πολλά με copyright

03 Συνομιλίες χρηστών Reddit, κοινωνικά δίκτυα, φόρουμ

04 **Αδειοδοτημένα Δεδομένα Συμφωνίες με ΜΜΕ, εκδότες και άλλες εταιρείες**

Το σήμερα της AI: δεδομένα, άδειες & ηθική

- **OpenAI (GPT-4)**: Το πιο δημοφιλές και mainstream μοντέλο, ενσωματωμένο σε πολλά εμπορικά εργαλεία. Κλειστό σύστημα με έμφαση στην εμπορική εφαρμογή.
- **Claude (Anthropic)**: Η εταιρεία που δίνει έμφαση στο AI Safety και την «ευθυγράμμιση» (alignment), σχεδιασμένη να αποφεύγει επικίνδυνο περιεχόμενο και να είναι πιο «προβλέψιμη» ηθικά.
- **Gemini (Google)**: Ενσωματωμένο στο οικοσύστημα Google (Search, Workspace, Android), με πρόσβαση σε real-time πληροφορίες και Google services.
- **Llama (Meta)**: Open source μοντέλο που επιτρέπει σε βιβλιοθήκες και οργανισμούς να το τρέξουν σε δικούς τους servers με πλήρη έλεγχο δεδομένων και ιδιωτικότητα. **Όχι** το μόνο open source (υπάρχουν και Mistral, Qwen κ.ά.), αλλά το πιο δημοφιλές.
- **Grok (xAI)**: Μοντέλο με λιγότερα content filters, αλλά με real-time πρόσβαση στο X/Twitter για πρόσφατα δεδομένα.
- **Ηθικό Δίλημμα**: «Το 2026, το ερώτημα δεν είναι μόνο "τι μπορεί να κάνει η AI", αλλά "με ποιου τα δεδομένα το κάνει και αν είχε την άδεια"».

Συνοπτικός πίνακας: ποιός είναι ποιός στην Τεχνητή Νοημοσύνη

Μοντέλο/ Εταιρεία	Πηγή δεδομένων	Το "Προσωνύμιο"	Πλεονέκτημα
ChatGPT /OpenAI	Common Crawl, Reddit, Webtext, βιβλία, συνομιλίες χρηστών	Ο Πρωτοπόρος	Το πιο διαδεδομένο — καλό σε όλα
Gemini/Google	Google search, Youtube, Google Books, Google Scholar	Ο Ερευνητής	Βλέπει κείμενο, εικόνα και βίντεο (πολυτροπικότητα), real time δεδομένα
Claude/Anthropic	Φιλτραρισμένο web, βιβλία, επιστημονικά άρθρα	Ο Συγγραφέας	Φυσικός λόγος, αναλύει μεγάλο όγκο κειμένων (200K tokens context)
LLaMA/Meta	Δημόσια δεδομένα, βιβλία, κώδικες, Common Crawl	Ο Ανοιχτός	Δωρεάν, open source, «τρέχει» τοπικά με πλήρη έλεγχο δεδομένων

Ανθρώπινη παρέμβαση RLHF / Τι είναι το RLHF;

RLHF — Reinforcement Learning from Human Feedback Ενισχυτική Μάθηση από Ανθρώπινη Ανατροφοδότηση

- Το RLHF είναι μια μέθοδος εκπαίδευσης της Τεχνητής Νοημοσύνης, όπου το μοντέλο δεν μαθαίνει μόνο από δεδομένα, αλλά και από αξιολόγηση ανθρώπων.
- Οι άνθρωποι συγκρίνουν τις απαντήσεις του μοντέλου και επιλέγουν ποιες είναι πιο σωστές, χρήσιμες ή ποιοτικές. Με αυτόν τον τρόπο, το σύστημα “μαθαίνει” να προτιμά καλύτερες απαντήσεις και να βελτιώνει τη συμπεριφορά του.

RLHF σε 3 βήματα

- Η ΤΝ παράγει **δύο ή περισσότερες απαντήσεις** στην ίδια ερώτηση
- Ένας άνθρωπος (ή ομάδα ανθρώπων) **συγκρίνει τις απαντήσεις και επιλέγει την καλύτερη**
- Το σύστημα **μαθαίνει από αυτές τις προτιμήσεις** και επαναλαμβάνει τη διαδικασία εκατομμύρια φορές, ώστε να βελτιώνεται σταδιακά

- Πλέον RLAIF — Reinforcement Learning from AI Feedback. Το AI που κρίνει — εκπαιδεύτηκε από τους ίδιους ανθρώπους, με τις ίδιες αξίες, με τα ίδια φίλτρα. Απλώς αφαιρέθηκε ένα επίπεδο ανθρώπινης επίβλεψης. Δηλαδή το bias δεν εξαφανίζεται — κληρονομείται από το ένα μοντέλο στο άλλο.

Γιατί κάθε ΤΝ απαντά διαφορετικά; Η «προσωπικότητα» των μοντέλων

1. Η Διαφοροποίηση στην Εκπαίδευση

Κάθε εταιρεία ακολουθεί μια μοναδική συνταγή ανάπτυξης, η οποία καθορίζει το τελικό αποτέλεσμα:

- **Δεδομένα Εκπαίδευσης:** Χρήση διαφορετικών πηγών (π.χ. το Gemini εστιάζει σε Google Books και YouTube, ενώ το Claude σε φιλτραρισμένα επιστημονικά άρθρα).
- **Αρχιτεκτονική & Fine-tuning:** Εξειδικευμένες τεχνικές παραμετροποίησης που επηρεάζουν τον τρόπο που το μοντέλο «μαθαίνει» να συσχετίζει έννοιες.

2. Η Υποκειμενικότητα της «Σωστής» Απάντησης (RLHF / RLAIF)

Ο ορισμός των βασικών αξιών του συστήματος διαφέρει ανάλογα με την εταιρεία:

- **Χρησιμότητα & Ασφάλεια:** Το τι θεωρείται «ωφέλιμο» ή «επικίνδυνο» ορίζεται από διαφορετικά rubrics αξιολόγησης.
- **Guardrails (Πολιτικές Ασφάλειας):** Κάθε μοντέλο έχει διαφορετικά όρια στο τι επιτρέπεται να πει, πόσο επιφυλακτικό είναι σε αμφιλεγόμενα θέματα και πόσο ουδέτερο ύφος υιοθετεί.

Ερώτηση-Απάντηση σε εργαλεία ΤΝ: «Αντικαθιστά η Τεχνητή Νοημοσύνη τους βιβλιοθηκονόμους;» παράδειγμα

Claude "Όχι — αλλά αλλάζει ριζικά τι σημαίνει να είσαι βιβλιοθηκονόμος.
Η ΤΝ μπορεί να καταλογογραφεί, να απαντά σε βασικές ερωτήσεις, να προτείνει βιβλία. Αυτά που δεν μπορεί να κάνει είναι ακριβώς αυτά που κάνουν τον βιβλιοθηκονόμο απαραίτητο: να κρίνει αν μια πληροφορία είναι αξιόπιστη, να καταλαβαίνει τι πραγματικά χρειάζεται ο χρήστης, να εκπαιδεύει σε κριτική σκέψη, να προστατεύει την ιδιωτικότητα.
Ο κίνδυνος δεν είναι η αντικατάσταση — είναι η αδράνεια. Ο βιβλιοθηκονόμος που δεν προσαρμόζεται κινδυνεύει. Αυτός που αγκαλιάζει την ΤΝ ως εργαλείο και εστιάζει στο τι μόνο άνθρωπος μπορεί να κάνει, γίνεται πιο απαραίτητος από ποτέ."

Gemini: Η Τεχνητή Νοημοσύνη δεν αντικαθιστά τον βιβλιοθηκονόμο, αλλά μετασχηματίζει τον ρόλο του από διαχειριστή ραφιών σε **επιμελητή έγκυρης γνώσης**. Ενώ η AI λειτουργεί ως ένας «γρήγορος παραμυθάς», ο βιβλιοθηκονόμος παραμένει ο απαραίτητος «εγγυητής της αλήθειας» που ελέγχει την αξιοπιστία των πηγών. Η ανθρώπινη κρίση, η ηθική διακυβέρνηση των δεδομένων και η εξατομικευμένη υποστήριξη του ερευνητή παραμένουν δεξιότητες που καμία στατιστική μηχανή δεν μπορεί να υποκαταστήσει πλήρως.

Chatpgt: Η Τεχνητή Νοημοσύνη δεν αντικαθιστά τους βιβλιοθηκονόμους, αλλά μετασχηματίζει τον ρόλο τους. Αναλαμβάνει επαναλαμβανόμενες εργασίες, όπως καταλογογράφηση και αναζήτηση πληροφοριών. Ωστόσο, οι βιβλιοθηκονόμοι παραμένουν απαραίτητοι για την αξιολόγηση της πληροφορίας και την καθοδήγηση των χρηστών. Διαθέτουν κριτική σκέψη, δεοντολογία και ανθρώπινη κατανόηση που η ΤΝ δεν μπορεί να αναπαράγει πλήρως. Επιπλέον, συμβάλλουν στην εκπαίδευση των χρηστών στην πληροφοριακή παιδεία.
Συνεπώς, η ΤΝ λειτουργεί συμπληρωματικά και όχι αντικαταστατικά στο έργο τους.

«Δημιουργεί πρόβλημα το TikTok για τη δημοκρατία;» παραδειγμα

Claude Υπάρχουν **σοβαρές ενδείξεις** ότι το TikTok δημιουργεί προβλήματα για τη δημοκρατία — αλλά η εικόνα δεν είναι απλή.

Τι ανησυχεί πραγματικά:

Ο αλγόριθμος δείχνει διαφορετικό περιεχόμενο σε διαφορετικές χώρες — τεκμηριωμένο

Η μητρική εταιρεία ByteDance εδρεύει στην Κίνα και υπόκειται σε κινεζικό νόμο που υποχρεώνει σε συνεργασία με το κράτος

Δημιουργεί echo chambers και επιταχύνει την παραπληροφόρηση

Τι δεν είναι ξεκάθαρο:

Δεν υπάρχουν δημόσιες αποδείξεις ότι η κινεζική κυβέρνηση χειραγωγεί ενεργά το περιεχόμενο

Το Facebook και το YouTube έχουν κάνει παρόμοια ζημιά στη δημοκρατία — χωρίς κινεζική εμπλοκή

Η ειλικρινής απάντηση: Είναι επικίνδυνο — αλλά όχι μόνο επειδή είναι κινεζικό. Είναι επικίνδυνο επειδή είναι **πολύ καλό στο να σε κρατά κολλημένο** και αυτό από μόνο του είναι απειλή για την κριτική σκέψη.

Crok Ναι, το **TikTok** είναι επικίνδυνο για τη δημοκρατία, κυρίως λόγω της αρχικής κινεζικής ιδιοκτησίας και του αλγορίθμου του.

Ο αλγόριθμος ευνοεί σύντομο, συναισθηματικό και διχαστικό περιεχόμενο, που ενισχύει πόλωση, παραπληροφόρηση και εξάπλωση ψευδών ειδήσεων.

Μελέτες δείχνουν καταστολή κριτικού περιεχομένου για την Κίνα, ενώ ενισχύει προπαγάνδα, δημιουργώντας ασυμμετρία πληροφόρησης.

Επηρεάζει ιδιαίτερα νέους ψηφοφόρους, που το χρησιμοποιούν ως κύρια πηγή ειδήσεων, μειώνοντας κριτική σκέψη και εμπιστοσύνη σε θεσμούς.

Το 2025-2026 υπήρξε προσωρινή απαγόρευση στις ΗΠΑ, αλλά τελικά έγινε πώληση/συμφωνία για αμερικανική ιδιοκτησία — ωστόσο, αμφιβολίες για αλγόριθμο και δεδομένα παραμένουν. Συνολικά, δεν είναι μοναδική απειλή (όλες οι πλατφόρμες έχουν παρόμοια ζητήματα), αλλά η έλλειψη διαφάνειας και η εξάρτηση της νεολαίας το καθιστούν σημαντικό ρίσκο.

Chatgpt

Το TikTok μπορεί να επηρεάσει τη δημοκρατία μέσω της διάδοσης παραπληροφόρησης και της χειραγώγησης της κοινής γνώμης.

Οι αλγόριθμοι του ενισχύουν περιεχόμενο που προκαλεί έντονα συναισθήματα, όχι απαραίτητα αξιόπιστες πληροφορίες.

Ωστόσο, αποτελεί και μέσο έκφρασης και πολιτικής συμμετοχής, ιδιαίτερα για τους νέους.

Ο πραγματικός κίνδυνος εξαρτάται από τη ρύθμιση, τη διαφάνεια και την κριτική ικανότητα των χρηστών.

Συνεπώς, δεν είναι από μόνο του επικίνδυνο, αλλά μπορεί να γίνει υπό συγκεκριμένες συνθήκες.

Ποιος ελέγχει τη γνώση; Μια ιστορική αναδρομή

Η πρόσβαση στη γνώση δεν υπήρξε ποτέ ουδέτερη. Κάθε εποχή είχε τους δικούς της "φύλακες" (gatekeepers) που καθόριζαν τι θεωρείται έγκυρο και προσβάσιμο.

Εποχή	**Ο Κυρίαρχος της Γνώσης**	**Μέσο Ελέγχου**
Αρχαιότητα	**Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας**	Συγκέντρωση και φύλαξη των μοναδικών χειρογράφων.
15ος – 16ος αιώνας	**Ιδιοκτήτες Τυπογραφείων**	Έλεγχος της μαζικής αναπαραγωγής και διανομής των ιδεών.
2000 – 2020	**Google**	Έλεγχος της ανακαλυψιμότητας: *«Τι βρίσκεις, όταν ψάχνεις»*.
Σήμερα	**5-6 Εταιρείες ΤΝ**	Έλεγχος της παραγωγής απαντήσεων: *«Τι απαντάει η AI σε 8 δισ. ανθρώπους»*.

Στρατηγικοί Πυλώνες της ALA για την ΤΝ

Πυλώνας	Η Θέση της ALA	Κριτική/Πραγματικότητα
1. Ανθρωποκεντρική Χρήση & Πνευματική Ελευθερία	Η ΤΝ πρέπει να ενισχύει, όχι να αντικαθιστά, την ανθρώπινη κρίση και τη δημιουργικότητα. Η πρόσβαση στην πληροφορία πρέπει να παραμένει ελεύθερη από αλγοριθμικές λογοκρισίες.	Στην πράξη η ΤΝ λειτουργεί ως "μαύρο κουτί". Η πνευματική ελευθερία απειλείται από τα **guardrails** των εταιρειών, που περιορίζουν την πρόσβαση σε αμφιλεγόμενη αλλά **νόμιμη** πληροφορία.
2. Διαφάνεια & Δυνατότητα Opt-out	Οι χρήστες πρέπει να γνωρίζουν πότε αλληλεπιδρούν με ΤΝ και να έχουν το δικαίωμα να εξαιρέσουν τα δεδομένα τους από την εκπαίδευση μοντέλων.	Η λογική του **opt-out** είναι δυσνόητη για τον μέσο χρήστη. Οι βιβλιοθήκες οφείλουν να μετατρέψουν τη διαφάνεια από νομική τυπικότητα σε ουσιαστικό **AI Literacy**.
3. Ιδιωτικότητα & Μη Βλάβη	Προστασία των προσωπικών δεδομένων των χρηστών από διαρροή σε τρίτους παρόχους ΤΝ και αποφυγή αλγοριθμικών διακρίσεων (bias).	**Δομική αντίφαση**: οι βιβλιοθήκες προωθούν την ιδιωτικότητα, αλλά τα πιο ισχυρά εργαλεία ΤΝ (Copilot, Gemini) απαιτούν συλλογή τεράστιου όγκου δεδομένων για να λειτουργήσουν.
4. Δημοκρατική Συμμετοχή, Βιωσιμότητα & Ισότητα	Διασφάλιση ότι η ΤΝ δεν θα διευρύνει το ψηφιακό χάσμα και ότι η χρήση της θα είναι περιβαλλοντικά και κοινωνικά βιώσιμη.	Η ΤΝ είναι **ενεργοβόρα και ακριβή**. Ρίσκο: μεγάλες βιβλιοθήκες (ΑΠΘ) έχουν πρόσβαση σε εξελιγμένα εργαλεία (Scopus AI), ενώ οι μικρότερες μένουν πίσω — νέα μορφή **πληροφοριακής ανισότητας**.

Βιβλίο vs Τεχνητή Νοημοσύνη: μια σύγκριση ουσίας

Χαρακτηριστικό	Το Βιβλίο (Η Σταθερή Αξία)	Τεχνητή Νοημοσύνη (Το Γρήγορο Εργαλείο)
Διαδικασία Κρίσης	Περνά από αυστηρό έλεγχο: Επιμελητής, εκδότης, peer review.	Αναπαράγει στατιστικά μοτίβα από τα δεδομένα εκπαίδευσης χωρίς πραγματική κρίση.
Ευθύνη Συγγραφής	Υπάρχει συγκεκριμένος συγγραφέας με ονοματεπώνυμο, πηγές και ευθύνη.	Απουσία συγγραφέα: Το κείμενο είναι ένα «μείγμα» πηγών χωρίς ρητή αναφορά.
Αξιοπιστία	Σταθερό & Ελέγξιμο: Ό,τι γράφτηκε παραμένει εκεί για επαλήθευση.	Ψεύδεται με αυτοπεποίθηση: Κίνδυνος παραισθήσεων (hallucinations) και κατασκευής πηγών.
Ταχύτητα vs Ποιότητα	Αργή διαδικασία, αλλά υψηλή αξιοπιστία (αν και όχι αλάνθαστη).	Ταχύτατη παραγωγή, αλλά χαμηλή αξιοπιστία χωρίς ανθρώπινο έλεγχο.
Φύση Πηγής	Αποτελεί Πρωτογενή Πηγή (Primary Source).	Λειτουργεί ως εργαλείο αναζήτησης/σύνοψης.

Ένα παράδειγμα: ποιος είναι θαμμένος στον Τάφο ΙΙ της Βεργίνας;

- **Μοιάζει απλό ερώτημα.** Στην πραγματικότητα, η επιστημονική απάντηση έχει αλλάξει τρεις φορές σε σαράντα χρόνια.
- **1984 — Ανδρόνικος:** Ο Φίλιππος Β΄ στον Τάφο ΙΙ. Το βιβλίο «Βεργίνα: Οι βασιλικοί τάφοι» (Εκδοτική Αθηνών, 244 σελ.) θεμελιώνει την ταυτοποίηση.
- **2023 — Bartsiokas et al.:** Νέα μελέτη στο Journal of Archaeological Science: Reports υποστηρίζει ότι ο Φίλιππος Β΄ είναι στον Τάφο Ι, όχι στον ΙΙ.
- **2025 — Maniatis et al.:** Ραδιοχρονολόγηση και ισοτοπική ανάλυση. Η ταυτοποίηση του Τάφου Ι με τον Φίλιππο Β΄ απορρίπτεται. Η διαμάχη παραμένει ανοιχτή.

«Η ΤΝ απαντά με σιγουριά — αλλά σε ποιαν από τις τρεις απαντήσεις;»

Ψηφιοποίηση: το αντίδοτο στις «παραισθήσεις» της ΤΝ

1. Η Κρίση της Αξιοπιστίας (The "Hallucination" Gap)

- Τα στατιστικά στοιχεία αποκαλύπτουν το μέγεθος του προβλήματος όταν η ΤΝ στερείται πρόσβασης σε τεκμηριωμένες πηγές:
- **55% των παραπομπών** του ChatGPT-3.5 είναι εντελώς κατασκευασμένες (Walters & Wilder, *Nature* 2023).
- **86% ποσοστό παραισθήσεων** σε εξειδικευμένα επιστημονικά πεδία (HALoGEN benchmark, ACL 2025).

2. Η Λύση: RAG και Πρόσβαση σε Τεκμηριωμένες Πηγές

- **+35% βελτίωση ακρίβειας** παρατηρείται όταν η ΤΝ έχει πρόσβαση σε τεκμηριωμένες πηγές μέσω **Retrieval-Augmented Generation (RAG)** (benchmarks 2024).

Διεθνή Πρότυπα: πώς οι Βιβλιοθήκες τροφοδοτούν την ΤΝ

1. Γαλλία (Gallica - BnF): Η ΤΝ ως Εθνική Επένδυση

- **Η Υποδομή:** Πάνω από 10 εκατομμύρια τεκμήρια και 863.000 βιβλία δημόσιου τομέα.
- **Η Κίνηση:** Το 2024, η Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας (BnF) παρείχε το υλικό της στη **Mistral AI** (τον γαλλικό αντίπαλο του ChatGPT).
- **Στόχος:** Η διασφάλιση ότι η ΤΝ θα «μιλάει» σωστά γαλλικά, βασισμένη σε έγκυρα εθνικά κείμενα και όχι σε τυχαίο υλικό από το web.

2. ΗΠΑ (HathiTrust): Η Νομική Νίκη του "Fair Use"

- **Το Μέγεθος:** 19+ εκατομμύρια τόμοι από 290+ πανεπιστήμια.
- **Η Τομή:** Η δικαστική απόφαση *Authors Guild v. HathiTrust (2014)* κατοχύρωσε ότι η ψηφιοποίηση και η αναζήτηση σε έργα υπό δικαιώματα για ερευνητικούς σκοπούς αποτελεί **νόμιμη χρήση** (fair use).
- **Σημασία:** Άνοιξε τον δρόμο για τη χρήση επιστημονικού υλικού στην εκπαίδευση μοντέλων ΤΝ χωρίς τον φόβο δικαστικών διώξεων.

Διεθνή Πρότυπα: πώς οι βιβλιοθήκες τροφοδοτούν την ΤΝ (2)

3. Νορβηγία (Bokhylla): Το Πρότυπο της Ηθικής Ψηφιοποίησης

- **Η Συμφωνία:** Ψηφιοποίηση ~400.000 βιβλίων όλου του 20ού αιώνα μέσω συμφωνίας με τον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης (Kopinor).
- **Η Αποζημίωση:** Πληρωμή 0,36 κορώνες ανά σελίδα στους συγγραφείς.
- **Το Μοντέλο:** Η Νορβηγία δεν βασίζεται σε ανεξέλεγκτο "scraping", αλλά παρέχει η ίδια οργανωμένο και αδειοδοτημένο υλικό για την ανάπτυξη εθνικών γλωσσικών μοντέλων.

4. Γερμανία (DAI / Propylaeum): Η Επιστημονική Αυστηρότητα

- **Η Προσέγγιση:** Ψηφιοποίηση πλήρων σειρών (π.χ. *Altertümer von Pergamon*) με χρήση προηγμένων προτύπων (IIIF, DOIs, Creative Commons).
- **Αποτέλεσμα:** Διασφάλιση ότι το αρχαιολογικό και επιστημονικό υλικό είναι προσβάσιμο και επαναχρησιμοποιήσιμο από την ΤΝ με απόλυτη ακρίβεια και τεκμηρίωση.

Peer-Review vs Τεχνητή Νοημοσύνη: η μάχη της αξιοπιστίας

Στην ακαδημαϊκή έρευνα, η αξία της πληροφορίας κρίνεται από το φίλτρο που πέρασε πριν φτάσει στον αναγνώστη.

1. Οι Ακαδημαϊκές Βάσεις (Scopus, WoS, JSTOR, PubMed)

- **Αυστηρό Φίλτρο Εισόδου:** Το Scopus απορρίπτει περίπου το **60%** των περιοδικών που αιτούνται ένταξη, διασφαλίζοντας ένα ελάχιστο επίπεδο ποιότητας.
- **Peer-Review:** Κάθε άρθρο έχει ελεγχθεί από 2-3 ανεξάρτητους κριτές πριν τη δημοσίευση.
- **Πλήρης Ιχνηλασιμότητα:** Ο χρήστης βλέπει άμεσα συγγραφείς, περιοδικό, Impact Factor (IF) και αναφορές (citations).
- **Θεσμική Ευθύνη:** Αν ένα άρθρο αποδειχθεί ελαττωματικό, υπάρχει η διαδικασία του **retraction** (ανάκληση).

2. Η «Γκρίζα Ζώνη» του Google Scholar

- **Μικτό Περιεχόμενο:** Συνυπάρχουν peer-reviewed άρθρα με preprints (arXiv), διδακτορικά και βιβλία χωρίς αυστηρό φίλτρο επιλογής.
- **Σύσταση Βιβλιοθηκονόμων:** «Ξεκίνα από το Scopus για εγγυημένη ποιότητα, όχι από το Scholar».

Η Ελλάδα & η ΤΝ — Το Χάσμα

- **Δεν υπάρχουν ευρετήρια ελληνικών περιοδικών αντίστοιχα με Scopus ή WoS.**
- Λίγα ελληνικά επιστημονικά περιοδικά σε ψηφιακή / ανοιχτή μορφή.
- Οι κατάλογοι βιβλιοθηκών είναι πίσω σε linked data και semantic search.
- **Αποτέλεσμα: η ΤΝ δεν «γνωρίζει» την ελληνική επιστημονική παραγωγή.**
- Οι φοιτητές χρησιμοποιούν ChatGPT για εργασίες — και παίρνουν κυρίως αγγλόφωνες πηγές.
- Αν δεν ψηφιοποιήσουμε εμείς την ελληνική γνώση, τα εργαλεία AI θα τη μάθουν μόνο από μεταφράσεις και ελεύθερες πηγές
- **Αν δεν υπάρχουμε ψηφιακά — δεν θα υπάρχουμε για την ΤΝ.**
- **Νορβγητικό μοντέλο διεκδίκηση αποζημιώσεων για τους Έλληνες (το πρόβλημα αν πραγματικά το θέλουν και το κατανοούν)**

Με την ΤΝ χάνεται η **ιχνηλασιμότητα**. Ενώ στις βάσεις δεδομένων η πληροφορία είναι «επώνυμη» και ελεγμένη, στην ΤΝ η πληροφορία είναι «στατιστική» και ανώνυμη.

ΤΝ στο Koha: από την αναζήτηση στην αυτοματοποίηση

Η ΤΝ ενσωματώνεται στο Koha όχι για να αντικαταστήσει τον βιβλιοθηκονόμο, αλλά για να λειτουργήσει ως «**ψηφιακός βοηθός**» στην καθημερινή ροή εργασίας.

1. Καταλογογράφηση (Back-office Efficiency)

- **Αυτοματοποιημένη Θεματική:** Το AI Plugin αναλύει τίτλο/περίληψη και προτείνει αυτόματα **θεματικές επικεφαλίδες** (π.χ. LCSH).
- **MARC Generator:** Μετατροπή αδόμητου κειμένου (π.χ. από οπισθόφυλλο ή βιβλιογραφική αναφορά) σε **πλήρεις εγγραφές MARC**.
- **Γλωσσικός Εμπλουτισμός:** Άμεση μετάφραση περιλήψεων και απόδοση όρων σε πολλές γλώσσες για διεθνή ορατότητα.

2. Εμπειρία Χρήστη (OPAC Enhancement)

- **AIbox (Δυναμική Επαύξηση):** Εμφάνιση διαδραστικού πλαισίου στην καρτέλα του βιβλίου που καλεί τον χρήστη να «ρωτήσει την ΤΝ» για το έργο.
- **Direct Interaction:** Σύνδεση με εργαλεία όπως το Perplexity ή You.com για άμεση παροχή πλαισίου (context) και βιογραφικών στοιχείων.

Πώς η ΤΝ (LLMs) αλλάζει το παιχνίδι;

Εδώ η Τεχνητή Νοημοσύνη λειτουργεί ως ο **«νοηματικός μεταφραστής»**:

- **Semantic Search (Σημασιολογική Αναζήτηση):** Η ΤΝ δεν ψάχνει για γράμματα, αλλά για **έννοιες**. Καταλαβαίνει ότι το «'21» συνδέεται ιστορικά με το «1821-1829» χωρίς να χρειάζεται ρητή δήλωση.
- **Διαχείριση Πρόθεσης:** Η ΤΝ μπορεί να «μαντέψει» ότι ένας χρήστης που ψάχνει «ποιοι πολέμησαν το '21» αναφέρεται στους Κλέφτες και τους Αρματολούς, συνδέοντας το ερώτημα με την επικεφαλίδα *Greece -- History -- War of Independence*.
- **Υπέρβαση του «Κουτιού»:** Η ΤΝ «σπάει» τα τοιχώματα των αυστηρών ετικετών, επιτρέποντας στον χρήστη να εισέρχεται στον κατάλογο με τη δική του γλώσσα, ενώ η βιβλιοθήκη διατηρεί την επιστημονική της τάξη στο παρασκήνιο.

Ο Νέος Ρόλος σε 4 Λέξεις

Βοηθός

Η ΤΝ προτείνει — εσύ αποφασίζεις

Εκπαιδευτής

AI literacy · κριτική σκέψη · ηθική χρήση

Εγγυητής

Αξιοπιστία · προστασία δεδομένων · έλεγχος

Πλοηγός

Δεν είμαστε κάτοχοι της γνώσης — την καθοδηγούμε

«Η AI απαντά. Ο βιβλιοθηκονόμος εγγυάται ότι η απάντηση στέκει.»

Που μπορεί να σώσει που μπορεί να αποβεί μοιραία— Η Ασυμμετρία της ΤΝ

Η ΤΝ είναι εργαλείο αντιστοίχισης μοτίβων — πού αυτό βοηθά και πού βλάπτει;

Στην Ιατρική — Σώζει Ζωές

- Εκατομμύρια ακτινολογικές εικόνες
- Γονιδιωματικά δεδομένα
- Φαρμακευτικές αλληλεπιδράσεις

Η "μηχανή" βρίσκει μοτίβα που κανένας γιατρός δεν θα δει ποτέ.

Η ουσία είναι στο αποτέλεσμα — σώζει ζωές.

Στην Παιδεία — Καταστρέφει τη Μάθηση!

Εδώ η ουσία ΔΕΝ είναι τα μοτίβα — είναι η πάλη του μυαλού με την ιδέα.

Όταν η ΤΝ παράγει την απάντηση, η πάλη χάνεται.

Ο μαθητής παίρνει αποτέλεσμα χωρίς διαδικασία.

Η παιδεία είναι η διαδικασία — όχι το αποτέλεσμα.

Διπλή απώλεια: ελλιπής απάντηση
+ στέρηση μάθησης.
Πρέπει να καταλάβουμε ότι τα νευρωνικά δίκτυα δεν λειτουργούν όπως οι ανθρώπινοι νευρώνες τουλάχιστον όχι ακόμη

Η ΤΝ δεν καταστρέφει εγγενώς την παιδεία — αλλά η τρέχουσα χρήση της, χωρίς θεσμική παρέμβαση, το κάνει.

Οι Μεγάλοι Κίνδυνοι — Πέρα από τις Βιβλιοθήκες

1 Συγκέντρωση Ισχύος

5-6 εταιρείες ΗΠΑ ελέγχουν τα πάντα: τσιπ NVIDIA, data centers, corpora.

Όποιος ελέγχει τα μοντέλα — ελέγχει τι θεωρείται «αλήθεια».

2 Απολύσεις & Ανεργία

ΔΝΤ/Goldman: 300 εκατ. θέσεις σε κίνδυνο.

Διαφορά: αντικαθιστά γνωστική εργασία — όχι μυϊκή. Νέες θέσεις; Δεν ξέρουμε.

3 Έλλειψη Πόρων

Data centers καταναλώνουν ενέργεια και νερό εξωφρενικά.

Οι επιλογές γίνονται χωρίς δημοκρατικό έλεγχο — εν μέσω κλιματικής κρίσης.

4 Έλλειψη Κανόνων

Οι εταιρείες πιέζουν να μην επιβληθούν περιορισμοί.

Η ΤΝ δεν είναι απλώς τεχνολογία — είναι πολιτικό και οικονομικό ζήτημα που μας αφορά όλους.

Αναστοχασμός

Τι κρατάμε

Η ΤΝ δεν σταματά

Αλλά μπορούμε να τη γνωρίσουμε

Και να την αξιοποιήσουμε κριτικά

Η Ελλάδα

Έχουμε χάσει χρόνο

Ο ρόλος μας είναι να γεφυρώσουμε

Αν δεν υπάρχουμε ψηφιακά...

Επόμενα Βήματα

Πειραματισμός με εργαλεία

AI Corner στη βιβλιοθήκη

Συνεχής εκπαίδευση & upskilling

BRIEFING · ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2026

Τεχνητή Νοημοσύνη:

Η Εικόνα του Χώρου

📈 IPO εταιρειών AI στο χρηματιστήριο

📋 Το «μανιφέστο» Άλτμαν — 4ήμερο, φόροι & κοινό ταμείο

🔥 Επίθεση στο σπίτι Άλτμαν — New Yorker & «τοξικό κλίμα»

👁️ Παρακολούθηση εργαζομένων ως καύσιμο εκπαίδευσης AI

Πηγές: Fibernews · Καθημερινή · Βήμα · LiFO · SBC TV · TradingKey · TSG Invest

Εισαγωγές AI στο Χρηματιστήριο — 2026

OpenAI

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ

~$1 τρισ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Q4 2026

Μεγαλύτερη ιδιωτική χρηματοδότηση στην ιστορία της Silicon Valley ($122 δισ.).
Εσωτερικές διαφωνίες CEO/CFO για timing.

Anthropic

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ

$380 δισ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Οκτ. 2026

Έσοδα >$30 δισ. ανά έτος — ξεπέρασε την OpenAI.
32% μερίδιο στην αγορά enterprise LLM.

SpaceX

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ

$1.75–2 τρισ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Ιούν. 2026

Roadshow Ιουνίου. Κερδοφόρα χάρη στο Starlink.
Έως 30% μετοχές για ιδιώτες επενδυτές.

⚠️ Και οι τρεις εταιρείες αναμένουν κερδοφορία στα τέλη της δεκαετίας — οι επενδυτές καλούνται να χρηματοδοτήσουν 5+ χρόνια ζημιών λόγω κόστους υπολογιστικής ισχύος.

Το «Μανιφέστο» Άλτμαν

13 σελίδες · OpenAI · Απρίλιος 2026

Δημόσιο Ταμείο Πλούτου
Κάθε Αμερικανός λαμβάνει μερίδιο στα κέρδη της AI

Φόρος Αυτοματοποίησης
Μετατόπιση φορολόγησης από μισθούς σε κεφαλαιακά κέρδη

Τετραήμερο Εργασίας
32 ώρες / εβδομάδα με πλήρη αμοιβή — πιλοτικά

«Δικαίωμα στην AI»
Πρόσβαση σε βιβλιοθήκες, σχολεία, ΜΜΕ — ως βασικό αγαθό

Αυτόματο Δίχτυ Ασφαλείας
Επιδόματα ενεργοποιούνται όταν η AI ξεπεράσει κατώφλια απασχόλησης

ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

Ο CEO που επιταχύνει την αυτοματοποίηση ζητά από το κράτος να αντιμετωπίσει τις συνέπειές της.

Το έγγραφο είναι ταυτόχρονα εταιρική στρατηγική και lobbying — κίνηση για να διαμορφώσουν το ρυθμιστικό πλαίσιο πριν αυτό τους διαμορφώσει.

Επίθεση Άλτμαν & το «Τοξικό Κλίμα»

Αρχές Απρ. 2026

Προφίλ στο New Yorker

Αρθρογράφος Sheelah Kolhatkar δημοσιεύει σκληρή ανάλυση για τη φιλοδοξία, τη διακυβέρνηση και τις αντιθέσεις στη δημόσια εικόνα του Άλτμαν.

10 Απρ. 2026 · 03:45

Επίθεση με Μολότοφ

20χρονος πετά εμπρηστικό μηχανισμό στο σπίτι του Άλτμαν στο Σαν Φρανσίσκο. Μικρές ζημιές, κανένας τραυματισμός. Μια ώρα αργότερα απειλεί και τα γραφεία OpenAI.

Αντίδραση Άλτμαν

Σύνδεση με «Εμπρηστική» Δημοσιογραφία

Ο Αλτμαν αφήνει σαφή υπαινιγμό ότι η οξεία δημοσιογραφική κριτική συνέβαλε στη στοχοποίησή του — εγείροντας ερωτήματα για τα όρια μεταξύ λογοδοσίας και στοχοποίησης.

Ερώτημα: Πού τελειώνει η νόμιμη δημοσιογραφική κριτική και πού αρχίζει η «στοχοποίηση» που εμπνέει βία; Η TN φορτίζει τη συζήτηση με υπαρξιακούς φόβους και δισ. συμφερόντων.

Παρακολούθηση Εργαζομένων

ως Καύσιμο Εκπαίδευσης AI

ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ

- Εταιρείες (π.χ. Meta) καταγράφουν πληκτρολογήσεις και κινήσεις ποντικιού σε εταιρικές συσκευές.
- Στόχος: εκπαίδευση «πρακτόρων» AI που μπορούν να αυτοματοποιήσουν τις ίδιες εργασίες.
- Το ενδιαφέρον μετατοπίζεται από το «τι παράγεται» στο «πώς παράγεται».
- Emails, συνομιλίες, αποφάσεις — τα «ψηφιακά ίχνη» γίνονται πρώτη ύλη AI.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ & ΚΡΙΤΙΚΗ

Εμπιστοσύνη:

Οι εργαζόμενοι συχνά αγνοούν το εύρος της συλλογής — σταδιακή διάβρωση εργοδοτικής σχέσης.

Τεχνολογικό Κεφάλαιο:

Ο εργαζόμενος δεν είναι πλέον μόνο ανθρώπινο δυναμικό — είναι και πηγή δεδομένων.

Κόστος & Ρίσκο:

Η Gartner σημειώνει ότι πολλές εταιρείες αποφεύγουν να διατηρήσουν τα δεδομένα λόγω κόστους και κινδύνων ασφαλείας.